

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ДЕПУТАТ
БІЛОГУРА ВАСИЛЬ ОЛЕКСІЙОВИЧ

14000, м. Чернігів, вул. Магістратська, 7, тел. 77-40-57,

18 вересня 2026 № 02

Чернігівська міська рада

Депутатський запит

До мене, як до депутата Чернігівської міської ради, звернулася ініціативна група - освітяни, науковці, волонтери, щодо необхідності рішучих та системних дій у питанні протидії поширенню ненормативної лексики у публічному просторі нашого міста, яка є важливою складовою захисту нашої мовної та культурної ідентичності в умовах війни.

Беззаперечно, нормативна база для запобігання дрібному хуліганству та вживанню нецензурної лайки в громадських місцях існує, це стаття 173 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП). Однак, сама по собі наявність норми закону без практичних кроків та системної роботи на місцевому рівні не забезпечує належного порядку та відповідного рівня суспільної моралі.

У зв'язку з чим, громада Чернігова виходить із пропозицією зробити наше місто-герой флагманом у питанні очищення мовного середовища та захисту українського культурного коду.

Враховуючи зазначене, прошу направити моє депутатське звернення на розгляд управління культури та туризму Чернігівської міської ради та прес-служби Чернігівської міської ради з проханням розробити план заходів щодо популяризації культури українського мовлення, проведення роз'яснювальної та просвітницької роботи серед громади міста, запропонувати механізми розміщення соціальної реклами спрямованої на популяризацію чистоти української мови.

Депутат міської ради

Василь БІЛОГУРА

Звернення до українського суспільства

Дорогі українці — від наймолодших до найстарших, від учнів і студентів до батьків, працівників і керівників, від мешканців міст до жителів сіл!

Ми живемо у часи, коли кожне слово має значення. Українська мова — це не просто засіб спілкування, це наш культурний код, наша історія і наша зброя у боротьбі за ідентичність. Саме тому сьогодні ми повинні звернути особливу увагу на проблему використання російського мату, який дедалі більше проникає у життя різних поколінь і соціальних груп — від молоді та блогерів до дорослих людей у побуті.

Мат — це не українська історія. У нашій мові завжди панувала образність, гумор, метафора, а не агресивна сексуалізована лайка. У творах Шевченка, Франка, Лесі Українки ми не знайдемо матюків — бо українська культура завжди будувалася на повазі до слова. Поширення мату — це не природний процес, а результат нав'язування чужої мовної моделі. Це інструмент російської пропаганди, спрямований на те, щоб розмити нашу ідентичність і зробити нас «схожими» на росіян.

Законодавчий вимір

Завдяки діям активної частини суспільства, зокрема, і Чернігівської громади, було докладено зусиль для імплементації цих ідей в українське законодавство. Прийнята Стаття 173 КУпАП (Кодексу України про адміністративні правопорушення), яка наголошує, що суспільство має важелі для боротьби з цим ганебним явищем. Це великий крок уперед, але Закон сам по собі не змінить ситуацію без системної роз'яснювальної роботи та практичних кроків у повсякденному житті.

Люди повинні не лише знати закони, а й усвідомлювати наслідки своєї поведінки. Використання мату — це не дрібниця, а частина глобальної проблеми, яка впливає на наше суспільство в умовах страшної війни, що триває між Росією та Україною. Якщо ми не будемо враховувати помилки минулого, ми не зможемо гармонізувати своє життя і передати наступним поколінням чисту культурну спадщину нашої країни.

Практичні пропозиції

Чернігів може стати флагманом боротьби з ненормативною лексикою. Пропонується розробити план дій для реального втілення програми на базі вже існуючої статті 173 КУпАП.

1. Соціальна реклама

- Використати всі доступні формати: білборди, телебачення, інтернет, друковані видання, тощо.
- Донесення інформації через слогани, які підкреслюють: мат — це не українське.

✓ Приклади слоганів:

- ✓ «Сьогодні ти вживаєш мат, а завтра ти вже оркам брат»
- ✓ «Матюкуючись ти підтримуєш путінську пропаганду про «один народ»!!!»
- ✓ «В українській мові матів не існує!»
- ✓ «Мат - це прямий зв'язок з орками! Тобі не огидно???»
- ✓ «Мат-це найнижчий ступінь інтелектуального розвитку»
- ✓ «Мат для тебе норма? Вживаєш мати в громадських місцях? Стаття 173 Кодексу про адміністративні правопорушення України, ознайомся!!!»
- ✓ «Кожне слово має силу. Мат — сила ворога!»
- ✓ «Мат — це не стиль, це хвороба!»
- ✓ «Матюки — це вірус. Українська мова-це імунітет!»

✓ «Слово будує націю. Мат її руйнує!»

- Залучення державних механізмів фінансування соціальної реклами.

2. Рішення міської ради

- Прийняти постанову про реалізацію програми «Чернігів — місто без матів».
- Заборонити використання мату в публічних місцях.
- Зобов'язати заклади громадського харчування інформувати відвідувачів про заборону.

3. Освітня та культурна робота

- Донесення інформації у школах, дитсадках, університетах.
- Проведення роз'яснювальних заходів на початку та наприкінці навчального року.
- Залучення театрів, культурних закладів, друкованих видань.

4. Духовний вимір

- Залучення священнослужителів для пояснення пастві, що мат — це не лише порушення закону, а й духовна хвороба.

5. Робота з батьками та дітьми

- Пояснення дітям, що матюки зрівнюють нас із росіянами, від яких ми прагнемо відмежуватися.
- Відповідальність за поведінку дітей покладається на батьків.
- Проведення роз'яснювальної роботи з батьками щодо наслідків порушення закону.

6. Залучення відомих людей та блогерів

- Відомі особистості повинні висловлювати свою позицію.
- Проведення опитувань, соціальних досліджень, створення передач.
- Залучення інтернет-лідерів думок, які мають вплив на молодь.

Заключне слово

Ми повинні створити систему, яка змусить кожного замислитися перед тим, як вживати мат. Це не повинно бути нормою, а навпаки — неприємним винятком. Людина має зробити свідомий вибір: або вона відмовляється від чужих «москальських» установок, або несе відповідальність згідно із законом.

Це потребує великих зусиль, але ми можемо почати з одного міста і поступово поширити практику на всю країну. Так ми зможемо довести на прикладі нашого міста, що мат можна викоринити повністю, зберегти чистоту української мови і передати наступним поколінням культуру, яка відрізняє нас від сусідньої, ворожої нам держави.

Українська мова — це наша сила. Не дозволимо чужим словам руйнувати нашу історію та майбутнє.

06.2026

Сарана Мілія - Заслужений вчитель України,
ветеран праці, волонтерка

Очистило старовинний Чернігів -
Місто-Зеро - від нацистської
пропагандистської лайки-матюжки!

Ми - перші в Україні!

Залучаємо муніципальну владу
і поліцію!

Діти і молодь - майбутнє України!
Збережемо для них рідну українську мову!

Підписи підтримки
гернівівськими промод світо
активістами і спеціалістами.

Генеральному Р. В. - директор Черновиц-
кого музея - 12 Черновицкой писемной

Годенко В.О. - координатор
Всеукраїнське Об'єднання
Азободуців по Чернігівській області

Вовк "Аздобачує по Чернігівській
Річці нашім дітям України"
Ветеран праці, ветеран війни, учасник
оборони Чернігова, волонтер.

~~Дсз~~ Ясенчук О.А. - голова правління
БФ "ЗАХИСТИМО УКРАЇНУ!" ~~Дсз~~

prof. Соловьева Г.М. - медицинский
доц. В.В. - Наркозист

Слу. - Аверенко С.С. - Нарозний депутат України Фем.

Вручен - Пущар Т.В. - директор ЦМК Центрриззов. бібліот. система

Калесник О.С. - доктор культурологии

9701 Мелко О.Б.-гран природного-материального фактурного
песок зерна 1,2 мм и менее,

Майор Чернышевской милиции
№ 20 Чернышевской милиции
Славянов Н.

З. Мисю - Матюшкіна Л. П., доктор наук, професор
фільмо ідентифікації та методик їх
викладання Чернігівського ОДПУ імені
В. Д. Гусарського

123. 1213. Цветок подобен 3 другим
та же форма и цвет
А.В. Бабье

Молодого С.Р. и забывает каковы его истинные
состояние и интересы из вышесказанного

